

УДК 632:502.147:631.147:633.11

Сахненко Д. В., Кириченко О. В., Іванова К. О., Варченко Т. П. аспіранти кафедри ентомології ім. професора Дядечка М. П.
Національний університет біоресурсів і природокористування України
e-mail: d_in_d@ukr.net

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ФІТОСАНІТАРНОГО МОНІТОРИНГУ ПРИ ВИРОЩУВАННІ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР В ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

У 2014–2017 роках у сучасних технологіях вирощування зернових культур нагальним є застосування фітосанітарного моніторингу з оцінкою екології окремих шкідливих видів комах – особливостей їх розвитку, а також ступеня пошкодження ними культурних рослин. Актуальним є оцінка окремих механізмів саморегуляції комах за показниками живлення, які впливають на структури ентомологічних комплексів, з визначенням якості кормової рослини вирощеної за новітніми системами землеробства у господарствах усіх форм власності.

Встановлено, що при вирощуванні зернових культур із отриманням високоякісного урожаю нагальним є своєчасне проведення фітосанітарної діагностики стану посівів із природоохоронними, профілактичними заходами в конкретних ценозах. При цьому, захист посівів від шкідливих організмів із використанням показників фітосанітарного моніторингу як за спрямованими на створення оптимальних умов для росту і розвитку зернових культур, так і при застосуванні хімічних препаратів, дозволяє контролювати кількісні і якісні зміни у ґрунті, рослинах і урожаї.

Моделювання механізмів формувань ентомокомплексів і прогнозування їх змін в посівах

зернових культур є основою оптимізації застосування захисних заходів. Доцільно відмітити, що при внесенні азотних добрив (КАС – карбамідно-аміачної суміші), підвищується стійкість озимих культур до комплексу шкідливих організмів в усіх ґрунтово-кліматичних зонах України на 35–47 %. Це є також важливим заходом щодо контролю фітосанітарного стану посівів і моніторингу екологічної рівноваги сформованих агробіоценозів.

При внесенні восени КАС, 50–90 л/га підвищувало стійкість зернових колосових культур, як до фітофагів так і несприятливих погоднокліматичних умов, що спостерігалось в 2014–2016 роках. Ця форма рідких добрив сприяла покращенню саморегуляції організмів у польових сівоzmінах і контролю розмноження шкідливих видів багатодітних і спеціалізованих видів комах при ресурсоощадних технологіях захисту зернових культур.

Таким чином, своєчасно проведений моніторинг фітофагів із застосуванням профілактичних агротехнічних заходів і спеціальних прийомів регулювання фізіологічного стану зернових культур при внесенні на посівах рідкої форми азоту (КАС) є важливими умовами отримання високого урожаю.

УДК 632.3

Сахненко Д. В., Трохименко А. П., Кириченко О. С., аспіранти
Національний університет біоресурсів і природокористування України
e-mail: sahnenco_92@mail.ru

РОЗМНОЖЕННЯ ФІТОФАГІВ ПРИ ВИРОЩУВАННІ СУЧАСНИХ СОРТІВ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР У ПОЛЬОВИХ СІВОЗМІНАХ В ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

У 2015–2017 роках сучасні польові сівоzmіни забезпечували контроль окремих видів фітофагів із оптимальним використанням земель, матеріальних і трудових ресурсів. Це відмічена основна організаційно-територіальна складова сталого розвитку землеробства. Порушення їх, зокрема, не урахування показників фіто санітарного стану, негативно впливає на структури ентомокомплексу агроценозів і біології ґрунту рослин продуктивності земель. Характерно, що сівоzmіна дозволяє впроваджувати у виробництво ресурсозберігаючі технології вирощування сільськогосподарських культур з урахуванням розвитку і розмноження шкідників в зернових культурах, а

також післядії агроценозів, що застосовується у попередниках. Культура землеробства забезпечує ефективність сівоzmін, які відповідають конкретним природно-кліматичним умовам і спеціалізації кожного господарства.

Так, для отримання високих урожаїв зернових культур Лісоstepу України недоцільно насичувати стерновими попередниками польові сівоzmіни понад 5 %, так як це сприяє зниженню урожаю зерна на 0,7 т/га у порівнянні з контролем.

Однак, при спеціалізації господарств із виробництвом високоякісного товарного зерна сильних озимих пшениць оптимальним насиченням є рівень 40 %. Із збільшенням частки її до 50 %